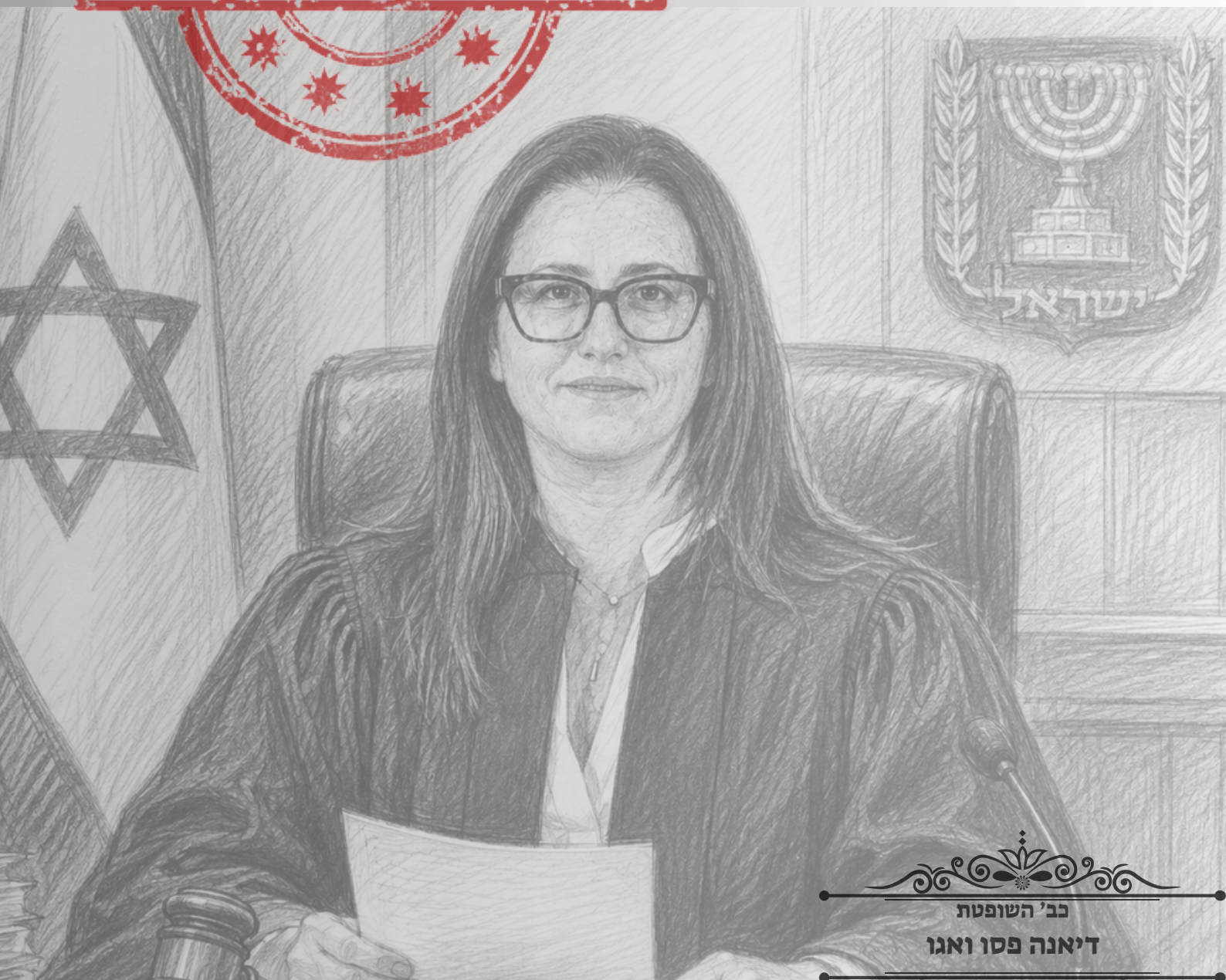

פסק דין

כב' השופטת
דיאנה פסו ואגו

**“הצוואה לא תורגמה למנוחה וזו לא ידעה לקרוא את
תוכנה, מה שמאיין את עצם יכולת ההבנה של המנוחה
וגמירות דעתה”**

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

לפני כבוד השופטת דיאנה פסו-ואגו

מתנגדים/מבקשים:

1. א.א.

2. ב.ז.

3. ו.א.

4. ע.מ.

5. א.ק.

6. א.נ.ק.

כולם ע"י ב"כ עוה"ד יוסף גביזון

נגד

ד.ג.

ע"י ב"כ עוה"ד שרון פרץ

משיב:

פסק דין

רקע

- 1
 - 2
 - 3
 - 4
 - 5
 - 6
 - 7
 - 8
 - 9
 - 10
 - 11
 - 12
 - 13
 - 14
 - 15
 - 16
 - 17
 - 18
 - 19
 - 20
1. עסקינן בתובענה להורות על ביטול צוואתה של המנוחה ק.ד. ז"ל, ילידת 1931, שנערכה ביום 17.05.2015, בין היתר, בטענה כי נפל בה פגם יסודי שאינו ניתן לריפוי וכן פגם מהותי כאשר היא אינה משקפת את רצונה האמיתי של המנוחה.
2. הצוואה נחתמה בפני שני עדים, עורך הדין אירני ז"ל, עורך הצוואה והמתורגמן על פיה, מר מ.נ., כאשר המנוחה, כפי שיתברר, לא שלטה בשפה העברית אלא באמהרית ולכן צוין כי תורגמה לשפתה.
3. בצוואה זו הורישה המנוחה את כל רכושה, לאחד מנכדיה, המשיב, ואין בה כל התייחסות לילדיה ונכדיה הנוספים.
4. המנוחה נפטרה ביום 28.12.2021 בביתה בק.מ., בהיותה בת 93, כאשר לה חמישה ילדים. המבקשים הם שלושה מילדיה ויורשי ביתה המנוחה (נכדיה מבתה ט. ז"ל).
5. המשיב, היורש על פי צוואתה, הוא נכדה של המנוחה מבתה י', אשר ביקשה לא לקחת חלק בהליך לביטול הצוואה. לטענת המבקשים היא הביעה מורת רוחה בעניין הצוואה, הן בפני בנה והן בפני אחיה, עמם היא מצויה בקשר טוב.
6. המשיב טען כי צוואת המנוחה משקפת את רצונה האמיתי והחופשי של המנוחה, שהייתה צלולה בדעתה וביקשה להוקיר לו תודה על טיפולו המסור בה לאורך השנים.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

1 6. כאמור, עוה"ד אירני ניסים, הלך לעולמו ולא נמצאו מסמכים הקשורים לצוואה מושא
2 ההליך.
3

4 טענות הצדדים בתמצית:

- 5 7. המנוחה עלתה לישראל מאתיופיה בשנת 1998, וכשנתיים לאחר מכן רכשה דירה בקריית
6 מלאכי מתוקף זכאותה כעולה חדשה. עוד בטרם עלייתה לישראל, התאלמנה המנוחה
7 מבעלה.
- 8 לטענת המבקשים, בשנת 2004, עלו לישראל בנה ו.א. (המבקש 3) ובתה א.א. (המבקשת 1),
9 כאשר ו.א. התגורר עם אימו בביתה בקמ. עד יום מותה, ואילו א.א. התגוררה בדירה שכורה
10 באותו רחוב.
- 11 המשיב, טען כי ו.א. לא התגורר עם המנוחה דרך קבע, אלא לפרקים בלבד, וכי א.א.
12 מתגוררת בדירה השייכת לה ולא בדירה שכורה.
- 13 8. המבקשים טוענים כי כל ילדיה של המנוחה טיפלו בה ודרשו בשלומה על בסיס יומיומי,
14 ולאחר פטירת בתה ט. ז"ל, בשנת 2001, ילדיה (המבקשים 4-6) מילאו את מקומה וטיפלו
15 בסבתם במסירות. הם מדגישים כי בתה של גבי א.א., מ', סייעה לאימה בטיפול במנוחה,
16 הגיעה לביתה יום-יום, הסיעה אותה לרופאים, בישלה לה והכינה לה קפה, ובסך הכל בילתה
17 עימה את מירב השעות בשנותיה האחרונות.
- 18 המשיב, מנגד, מכחיש מכל וכל את טענות הטיפול של המבקשים. לדבריו המנוחה הייתה
19 עצמאית לחלוטין, לא נזקקה לעזרתם, ואף הייתה לה מטפלת. לדבריו המבקשת 1 (א.א.)
20 נזקקה בעצמה לטיפול נוכח מצבה הנפשי, וכי המנוחה דאגה וטיפלה בה.
- 21 עוד טוען המשיב כי מ', בתה של א.א., רבה עם אימה אשר סילקה אותה מהבית, ועל כן
22 התגוררה בלוד וזו לא ביקרה את המנוחה. המשיב מתאר את עצמו כמי שכיבד את המנוחה
23 ודאג לה, ביקר אותה באופן קבוע למרות שהתגורר בני, הביא לה אוכל כשהמטפלת לא
24 הגיעה, קנה לה טלפון וטלוויזיה, ואף ביצע תיקונים ושיפוצים בביתה, כמו החלפת דוד שמש,
25 צינורות מים, שירותים ותריסים. הוא מצייין שהמנוחה הייתה אומרת לכולם שהבית של "ד."
26 ורק הוא מטפל.
- 27 9. המשיב טען כי בעת עריכת הצוואה, המנוחה הייתה בת 84, צלולה בדעתה, ומצבה הנפשי,
28 הקוגניטיבי והגופני היה טוב. לדבריו המנוחה יזמה את עריכת הצוואה מרצונה החופשי בפני

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 עורך דין, והצוואה אף תורגמה לה לשפה האמהרית כדי לוודא שהיא מבינה את תוכנה לפני
 2 שחתמה עליה. אמו של המשיב, י', תמכה בגרסה זו והעידה כי המנוחה סיפרה לה על רצונה
 3 להוריש את הדירה למשיב וכי לכל שאר ילדיה כבר יש דירות והם מסודרים.
 4
- 5 עוד טען המשיב כי המבקש 3 (ו.א.) ידע על עריכת הצוואה כבר ביום עריכתה, ואף הוא שלקח
 6 את המנוחה לעורך הדין אירני לצורך עריכתה. לדבריו, המבקש 3 מחזיק בקלטר של המנוחה
 7 ובו נמצאת הצוואה, והוא משקר בטענתו כי גילה על הצוואה רק מאוחר יותר. עוד מוסיף
 8 המשיב כי גם שאר המבקשים ידעו על הצוואה עוד בחיי המנוחה, והמבקשת 4 אף הביעה
 9 כעס על המנוחה בשל החלטתה להוריש את רכושה למשיב. אמו של המשיב, י', העידה כיו.א.
 10 היה עם המנוחה אצל עורך הדין בעת עריכת הצוואה וכי כל הילדים ידעו על הצוואה עוד לפני
 11 פטירת המנוחה.
- 12 המבקשים, מנגד, טוענים כי בין ילדי המנוחה שרר קשר משפחתי טוב, ומעולם לא עלה
 13 בדעתם לשוחח עם האם על ענייני צוואה או רכוש, מתוך הבנה ברורה כי יש לחלק את עזבונה
 14 באופן שווה בין האחים. הם מכחישים כל ידיעה מוקדמת על קיום הצוואה לטובת המשיב.
- 15 10. לטענת המבקשים המנוחה נפטרה ב-28.12.2021 וכשלושים יום לאחר פטירתה, המבקשת 4
 16 הזמינה את דודיה (ילדי המנוחה) לבנק כדי לחלק את הכספים שהותירה המנוחה בחשבונה.
 17 ביום 03.04.2022, פנו המבקשים לעורך דין לצורך הגשת בקשה לצו ירושה, מתוך כוונה
 18 למשוך את הכספים ולחלקם שווה בשווה.
- 19 המבקשים טוענים כי רק כאשר המשיב איים על אמו בניתוק קשר אם לא תמשוך את בקשתה
 20 לצו ירושה, היא סיפרה להם על קיום הצוואה. רק אז גילו המבקשים על קיומה של הצוואה
 21 אצל המשיב, שלטענתם מעולם לא שוחח עימם על כך או הציג בפניהם את המסמך.
 22 בתמימותם, הם משכו את בקשתם לצו ירושה כדי להימנע מכפל הליכים משפטיים.
- 23 כן טענו כי אימו של המשיב חתמה על תצהיר הסתלקות לטובתו של המבקש 3 וזאת בפני
 24 עורך דין.
- 25 מנגד טען המשיב, כי המבקשים 3-4 ניסו להחתים את אמו, י', על תצהיר הסתלקות מכל
 26 חלקה בעיזבון המנוחה לטובת המבקש 3, תוך הטעייתה וזאת למרות שידעו דבר קיומה של
 27 הצוואה. לדבריו, הם אמרו לה שהיא חותמת על מסמך לשחרור כספים מהבנק, בעוד שהיא
 28 אינה יודעת לקרוא או לכתוב בעברית. כאשר המשיב גילה את הדבר והסביר לאמו, היא כעסה
 29 מאוד על אחיה. הוא אף טוען כי המבקש 3 הודה בפניה שאולי היה שיכור כשלקח את אימו
 30 (י') לחתום על המסמך, זאת לאחר שהמבקש 3 עצמו לקח את המנוחה לערוך את הצוואה
 31 לטובת המשיב.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 המשיב הגיש בקשה לקיום הצוואה וביום 29.05.2022 ניתן צו קיום צוואה לטובתו.
- 2 11. המבקשים בהתנגדות לצוואה טענו תחילה, כי המשיב ניצל את מצבה הפיזי והנפשי של
3 המנוחה, הפעיל עליה מרות והשפעה בלתי הוגנת, וגרם לה בתחבולות ומרמה להוריש לו את
4 כל עזבונה וזאת בנוסף לטענתם כי נפלו פגמים בצוואה.
- 5 המשיב טען כי המבקשים הגישו את ההתנגדות בשיהוי ניכר, שכן ידעו על הצוואה כבר בשנת
6 2015, בעודה בחיים, והמתינו עד לאחר פטירתה. הוא הוסיף כי הדירה כבר רשומה על שמו
7 והוא אף ביצע בה שיפוץ.

דיון והכרעה

- 8
9
- 10 12. לשם בחינת המסגרת הדיונית שבפני אפנה תחילה לכך שהמבקשים בכתב הבקשה הראשוני
11 העלו מגוון רחב של טענות לבסס פסילת הצוואה, בהן מעורבות המשיב בעריכת הצוואה,
12 אונס, איום והשפעה בלתי הוגנת, מצב בריאותי ירוד וחוסר כשירות של המנוחה (בעיות
13 שכחה, גיל מופלג וצורך בחוות דעת פסיכוגריאטרית), היעדר אזכור ילדיה האחרים בצוואה,
14 העובדה שהמנוחה לא ידעה עברית והצוואה לא תורגמה לה, הסתרת הצוואה על ידי המשיב
15 ואף טענה כי לא כל ילדי המנוחה היו בעלי נכסים.
- 16
- 17 בסיכומיהם, התמקדו המתנגדים בטענה המרכזית לפיה נפל בצוואה "פגם יסודי ובלתי ניתן
18 לריפוי" משום שנכתבה בשפה העברית, שפה שהמנוחה לא הבינה כלל (לא בדיבור ולא
19 בקריאה), ומעולם לא תורגמה לה לשפתה (אמהרית). הם הדגישו את עדותו של המתורגמן,
20 מ.נ., שטען כי לא תרגם את הצוואה.
- 21 כן טענו שהצהרת המנוחה בפני עדים שזו צוואתה, הייתה "ריקה מתוכן", שכן לא ידעה דבר
22 וחצי דבר על תוכנה ואף קיים ספק אם ידעה שהיא חותמת על צוואה כלשהי.
- 23
- 24 אם כן המבקשים זנחו עילות שונות שאין עוד מקום לדון בהם והן: השפעה בלתי הוגנת, אונס
25 ואיום, מצב בריאותי וחוסר כשירות של המנוחה (אטעים) כי אף לא התבקש מינוי מומחה
26 מטעם בית המשפט) והטענה כי האחים לא הוזכרו בצוואה וזו הוסתרה מהם.
- 27
- 28 אציין כי ב"כ המתנגדים ביקש לבסס טענת ההשפעה של המשיב על המנוחה, על עדותו של
29 מר מלקי, וזאת במסגרת הסיכומים, כאשר הדבר נטען בשוליים ובאופן רפה מה שיכול להעיד
30 על זניחת העילה בדבר השפעה בלתי הוגנת.
- 31

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 **13. אם כן על בית המשפט להכריע בדבר תוקפה של הצוואה, בסדר הבא:**
- 2 א. האם הצוואה תורגמה בפועל לשפתה של המנוחה, או שנסתרה ההצהרה המפורשת בצוואה
3 על תרגום והבנה.
- 4 ב. האם המנוחה הצהירה בפני שני עדים על תוכן צוואתה.
- 5 ג. האם ככל והוכחו פגמים ניתן להכשיר הצוואה בהתאם לדין ולפסיקה.
- 6 **אקדים אחרית לראשית ואציין כי דין הבקשה להתקבל, לאחר שהמתנגדים הוכיחו**
7 **שבצוואת המנוחה נפל פגם מהותי היורש לשורש העניין ומנגד המשיב לא עמד בנטל המוטל**
8 **על כתפיו להראות כי פגם זה ניתן לריפוי. כן הוכיחו המתנגדים שבמסמך לא התקיים**
9 **מרכיב יסוד (שאינו ניתן לריפוי) ולכן לא ניתן להכיר בו כצוואתה של המנוחה.**
- 10 תוקפה של הצוואה –
- 11 14. בסיפת הצוואה מושא ההליך נכתב, כך:
- 12 "5. נחתם בק.מ. ביום 17.05.2015 במעמד שני עדים ובפניהם ואני מצהירה כי זוהי
13 צוואתי התקפה והחוקית.
- 14 אנו הח"מ:
- 15 1. ניסים אירני עו"ד נושא ת.ז. 51093599 מרח' --- בק.מ. .
- 16 2. מ.ג. נושא ת.ז. ----- מרח' _____ בק.מ.
- 17 3. מאשרים בזאת כי כל אחד מאתנו הוא בן למעלה מגיל 18 שנה, כי המצווה ק.ד. ת.ז. ---
18 --זוהתה על ידנו על פי ת.ז. מס' --- אישרה בפנינו כי זו צוואתה וכי היא חתמה עליה בפנינו
19 באגודל יד ימין לאחר שהוסברה לה ע"י עו"ד ניסים אירני ותורגמה לה גם בשפה האמהרית
20 ע"י מ.ג. נושא ת.ז. 0-3097724-8 מרח' _____ בק.מ. והיא הבינה כול האמור בה, וכי
21 החליטה לחתום עליה ללא אונס או כפייה ומרצונה הטוב והחופשי, וכן כי המצווה בדעה
22 צלולה ומבינה לאשורן את מעשיה - וכי אנו מצהירים כי חתמנו על צוואה זו לעדות חתימתה
23 של ק.ד. ת.ז. --- . כמו כן אנו מעידים כי חתמנו בתור עדים בנוכחות המצווה, ושכל אחד
24 מאיתנו חתם בנוכחות העד השני ולאחר שהמצווה הצהיר בפנינו כי זו צוואתו האחרונה."
- 25 15. סעיף 20 לחוק הירושה קובע כי צוואה בעדים "תהיה בכתב, תצוין בתאריך ותיחתם בד
26 המצווה בפני שני עדים לאחר שהצהיר בפניהם שזו צוואתו; העדים יאשרו באותו מעמד
27 בחתימת ידם על פני הצוואה שהמצווה הצהיר וחתם כאמור."
28
- 29 המשמעות של הבאת הצוואה בפני שני עדים היא "אכן, הדרישה כי המצווה הביא את צוואתו
30 בפני שני עדים היא דרישת סף. משמעותה המעשית היא כי על בית המשפט להיווכח כי
31 המצווה הציג לפני עדים את צוואתו, והללו – שראו את המסמך ושמעו את דברי המצווה –

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 22-10-46709 א. ואח' נ' ג..

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 **מצהירים (או מעידים) לפני בית המשפט כי המסמך שקיומו התבקש הוא הצוואה שהמצווה**
 2 **הביא בפניהם" (ראו: בדנ"א 7818/00 אהרן נ' אהרוני [נבו] (2005)).**
- 3 סעיף 25 לחוק הירושה קובע סמכותו של בית המשפט לרפא פגם צורני בצוואה, כל עוד
 4 מתקיימים "מרכיבי היסוד בצוואה" והם, בנוגע לעניינינו: **"צוואה בעדים כאמור בסעיף 20**
 5 **– הצוואה בכתב והמצווה הביאה בפני שני עדים".**
- 6 ככל ויקבע כי נפל פגם בצוואה, יהיה לבחון האם מדובר בפגם שניתן לתקנו לפי סעיף 25 לחוק
 7 הירושה או שמא מדובר במרכיב יסוד, כהגדרתו בסעיף 25, שלא ניתן לתקנו אף אם לבית
 8 המשפט לא היה ספק שהצוואה **"משקפת את רצונו החופשי והאמיתי של המצווה"**. סעיף
 9 זה מונה מרכיבי היסוד ולעניין בצוואה בעדים הם **"הצוואה בכתב והמצווה הביאה בפני**
 10 **שני עדים"**.
- 11 מכאן, שבמקרה שבו המצווה לא הציג את הצוואה בפני העדים ולא אמר להם שזו צוואתו,
 12 לא מתקיים מרכיב יסוד ואין בפנינו צוואה.
 13
- 14 16. כן עניין לנו בצוואה שנטען לגביה כי תורגמה למנוחה, קודם שחתמה עליה.
 15
- 16 סעיף 22(ג) לחוק הירושה העוסק בצוואה בפני רשות, קובע לעניין תרגומה כך: **"נכתבה**
 17 **הצוואה בלשון שהמצווה אינו שומע, תיקרא בפניו בתרגום ללשון שהוא שומע, והמתרגם**
 18 **יאשר זאת על פני הצוואה."**
- 19 אמנם עסקינן בהוראה העוסקת בצוואה בפני רשות אך הפסיקה קבעה כי יש להחיל הוראה
 20 זו גם בצוואה בפני עדים. פסיקה זו קבעה כי כאשר מצווה אינו שולט בשפה שבה נכתבה
 21 הצוואה, חובה לתרגם לו את תוכנה בפועל כדי להבטיח את הבנתו וגמירות דעתו. העדר
 22 תרגום בפועל הוגדר בפסיקה כפגם מהותי היורד לשורש העניין, אשר מעביר את נטל השכנוע
 23 אל מבקש קיום הצוואה (ראו: בע"מ 3779/10 עזבון המנוחה פלונית ז"ל נ' פלוני (נבו)
 24 28.9.2010)).
- 25 **מהכלל אל הפרט -**
- 26 17. **תרגום הצוואה** - כאשר מצווה חותם על צוואה בשפה שאינו מסוגל לקרוא או להבין, בין אם
 27 בשל אי-ידיעת השפה ובין אם מסיבה אחרת, מוטלת עליו החובה להבטיח שתוכן הצוואה
 28 יובא לידיעתו על ידי אדם מהימן. היעדר תרגום בפועל של הצוואה לשפתו של המצווה מחוזה

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 פגם מהותי היורד לשורש העניין ונוגע לעצם הבנת המצווה את הוראות הצוואה, וממילא גם
2 לגמירות דעתו ביחס אליה.
- 3 בפסק דינו של בית משפט העליון בע"מ 3779/10 שם, נקבע:
- 4 **"...אלא שיש להבחין בין העדר רישום דבר תרגום הצוואה למצווה על גבי הצוואה, לבין**
5 **העדר עצם תרגום הצוואה לשפה המובנת לו. העדר תרגום בפועל של הצוואה לשפתו של**
6 **המצווה הינו פגם מהותי היורד לשורש העניין ונוגע לעצם הבנת המצווה את הוראות הצוואה**
7 **ומשכך, אף בגמירות דעתו ביחס אליה. פגם מהותי מסוג זה ממילא אינו ניתן לריפוי**
8 **באמצעות סעיף 25 לחוק הירושה העוסק בפגמים צורניים שנפלו בצוואה. במקרה זה עובר**
9 **נטל ההוכחה – המוטל, במקרה שהצוואה נחזית על פניה להיות תקינה, על המבקש לבטלה**
10 **– אל המבקש לקיים את הצוואה, המחוייב להוכיח כי המצווה הבין את הוראותיה של**
11 **הצוואה וכי אלה משקפות את רצונו האמיתי. חוסר תרגומה של צוואה, הכתובה בשפה**
12 **שאין המצווה שולט בה, לשפה שהוא שולט בה, הוא פגם היורד לשרשו של ענין ושולל את**
13 **עצם קיומה של הצוואה כהבעת רצונו האמיתי של המצווה.."**
- 14 אם כן, במקרה בו מוכח כי המצווה לא הבין את תוכנה של הצוואה וזו לא תורגמה לו כדקין,
15 עסקינן בפגם מהותי שמטיל ספק בדבר תוקפה של הצוואה עד כדי פגיעה בגמירות דעתו של
16 המצווה. במקרה זה עובר נטל השכנוע אל מבקש קיום הצוואה. עליו להוכיח בראיות כי
17 המצווה הבין את הוראות הצוואה וכי אלה משקפות את רצונו האמיתי. נטל זה הוא נטל כבד
18 ומשמעותי המוטל על כתפיו.
- 19 18. כאמור עסקינן בצוואה שנערכה בפני שני עדים בלשון שהמנוחה לא שמעה וחיבה תרגומה.
20 כאמור עורך הדין שערך את הצוואה, מר ניסים אירני, הלך לבית עולמו ומר מ.נ. , המתורגמן
21 על פי האמור בצוואה, העיד בפני בית המשפט בדיון מיום 21.09.2025.
- 22
- 23 19. מר מ.נ. , העיד כי צוואתה של המנוחה הייתה היחידה אשר שימש עד בעניינה. לדבריו **"עוה"ד**
24 **ניסים היה המורה שלי.. ניסים אירני, אני ישבתי שם באיזה שהוא מקום, הוא ביקש ממני**
25 **רק להיות עד בחתימה, לא תירגמתי גם, דרך אגב, לא תירגמתי, זהו, אני הייתי בחתימה,**
26 **ונגמר הסיפור."**
- 27 על טענתו כי לא תרגם את הצוואה חזר מספר פעמים, ואף הדגיש כי מילה אחת באמהרית
28 לא הוציא מפיו. לדבריו, עורך הדין אירני ז"ל ביקש ממנו **"רק להיות עד בחתימה"**, וכי אין
29 צורך שיתרגם למנוחה דבר. לדבריו ראה שבנה של המנוחה נוכח וגם נכד שלה (לא ברור מי
30 מהם והאם מדובר במשיב) ולא היה צורך בתרגום של הצוואה.
- 31 מר מ.נ. אף העיד כי כשהגיע למשרד עורך הדין, המסמך כבר היה חתום על ידי המנוחה, וכי
32 **"רק הייתי צריך לחתום, הכל היה סגור"**. לאחר מכן העיד כי ראה את המנוחה חותמת והוא
33 חתם לאחריה ובהמשך העיד כי אינו זוכר האם זה היה הסדר הנכון. כן העיד שלא הכיר את

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 המנוחה, וכי לאחר החתימה שאל את ו.א. , המבקש 3, מה זה? ו.א. השיב לו שהסבתא
2 נותנת את הבית לנכד.
- 3 לדבריו "שם" נכחו "הנכד" של המנוחה (יצוין כי העד לא ידע לזהות בזמן עדותו, בוודאות,
4 האם מדובר במשיב בטענה שחלפו 10 שנים) והמבקש 3 עימו יש לעד היכרות קודמת.
5 כשהתבקש להבהיר היכן היה כל אחד העיד כי אינו זוכר וכי גם אישתו של הנכד נכחה
6 במקום, אך כולם היו בחלל המשרד של עורך הדין גם אם לא בחדר בו בוצעה החתימה, למעט
7 אשתו של הנכד שנכחה מחוץ למשרד.
- 8 20. העד הוסיף והעיד כי המסמך היה מוכן מראש, קרי הודפס מבעוד מועד עם שמו ומספר זהותו,
9 כעד וכמתורגמן, אך הוסיף והעיד כי היה במקום במקרה ונקרא על ידי עורך הצוואה לחתום
10 על הצוואה, כאשר הוא נכח במקום "דקה וחצי". על פניו עדות זו תמוהה ובעניין זה ביקש
11 בא כח המשיב לקבל הבהרה והעד נשאל:
- 12 **ש:** אתה אומר שהמסמך מוכן ואני אומר לך שהמסמך לא יכול להיות מוכן, כי כמו
13 שבית משפט שאל אותך, אין לאירני את התעודות זהות שלך ואני מציג לך את
14 הצוואה שבו כתוב את השם של אירני, שאתה והוא, הוא גם כותב את הכתובת שלך,
15 מ.נ. תעודות זהות ----, רחוב _____ בק.מ., אתם מאשרים שהמנוחה שחתמה, אז
16 היא הייתה בחיים, שזוהתה על ידיכם ואתה זיהית אותה והיא חתמה באגודל ימין
17 ואתה תירגמת לה בשפה אמהרית, כל זה, זה לוקח זמן לכתוב את כל זה,
18 אני לא תירגמתי
19 **ש:** לכן אני למעשה, אולי אתה לא זוכר
20 **ת:** לא תירגמתי
21 **ש:** לא, אז אני שואל שאלה אחרת, הבנתי שאתה לא תירגמת, אבל אני שואל שאלה
22 אחרת, אם הוא כותב את כל זה, זה לוקח זמן לכתוב את כל זה, המסמך לא יכול
23 להיות מוכן אם אין לו את התעודות זהות שלך, אז רק אחרי שהבאת לו את התעודות
24 זהות, הוא יושב ועורך את המסמך הזה.
25 **ת:** בסדר, זה כמה דקות, זה לא ...
26 **ש:** אז זה כמה דקות, אז זה לא דקה וחצי
27 **ת:** אל תתפוס אותי על דקה וחצי, זה לא...
28 ...
29 **ש:** בזמן שאתה יושב איתה שם, בסדר? עו"ד אירני דיבר איתה לגבי הדירה שהיא
30 מעבירה את זה לנכד שלה?
31 **ת:** כנראה שכן, מה, אז מה הם עשו שם 4 שעות? כנראה, אני לא יודע מה היו מה
32 **ש:** 4 שעות?
33 **ת:** אני לא יודע, מן הסתם היו שם, לא? אז הם היו הם חיפשו עד, אני במקרה הייתי
34 שם, יש שם בית קפה, ישבתי עם כוס קפה, לא הלכתי לעבודה באותו זמן, אמר לי
35 'בוא שנייה תעזור לי, בוא תהיה תחתום על עד', בזה נגמר הסיפור, אני שאלתי
36 את אודו מה זה אחרי שיצאנו, אמר זה אבא של אמא נותנים לו, זהו, כל השאר לא
37 שאלתי.
38 **ש:** אז אודו כן היה שם, בתוך ה
39 **ת:** בטח שהיה
40 **ש:** אז הוא ישב עם הסבתא... עם אימא שלו והם ביחד
41 **ת:** כן
42 **ש:** עם עו"ד אירני".

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 22-10-46709 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 כפי שניתן להיווכח העד עמד עיקש ועקבי בגרסתו כי לא דיבר בשפתה של המנוחה, לא תרגם
2 ולא שמע מפיה דבר, אף אם לא היה בפיו הסבר קוהרנטי ומניח את הדעת לסדר הדברים
3 בנוגע לרישום פרטיו על גבי הצוואה.
- 4 21. המשיב, בסיכומיו, תקף בחריפות את עדותו של מ.נ., וטען כי היא אינה מהימנה ומהווה
5 "קביעה מרחיקת לכת". לדבריו עדותו "זוהמה לפני שמסר עדות בבהמ"ש", וכי תשובתו
6 הראשונה בחקירה הראשית, בה הצהיר שלא תרגם, הייתה "מוכנה מראש" לאחר שהופעל
7 עליו לחץ להעיד כנגד תקינות הצוואה.
- 8 ראיות על הנטען לא הוגשו וכל נימוק או הסבר בדבר מניע נסתר או אינטרס של העד, לא
9 הונח בפני בית המשפט.
- 10 סופו של דבר העד היה עקבי בעדותו כי לא תרגם ולא נדרש לתרגם צוואתה של המנוחה וחתם
11 עליה לבקשת עורך הדין המנוח וזאת הגם האמור בסיפא של הצוואה.
- 12 22. המבקש מס' 3, ו.א., התייצב לעדות, שכאמור עלה קושי להבינה, והעיד כי לא ידע על צוואתה
13 של אימו השיב כי "אני לא יודע אם לקח את אמא להחתים אותה, לא להחתים אותה, אני
14 לא יודע כלום..". העיד כי אולי שכר את המתורגמן, ושוב כי אינו יודע וכך גם לגבי שהותו
15 באותו המועד במשרד עורך הדין או בסביבה.
- 16 לא נהיר היה האם העד הבין את שאלות באי כוח הצדדים, או כי אכן לא זכר את האירועים
17 או שמא ביקש להימנע ממתן פרטים שייתכן ויש בהם לפגוע בבקשתו לבטל את הצוואה. כך
18 או כך התרשמותי הייתה שלא ניתן להסתייע בעדותו של המבקש 3 וכי תשובותיו לא שיקפו
19 את ההתרחשויות בפועל, כאשר גרסתו של מ.נ., המתורגמן, הייתה אמינה עלי וכי המבקש
20 3 אכן נכח והיה שותף לעריכת הצוואה. יש להבהיר כי אין בעדותו של המבקש 3 כדי להסיף
21 או לגרוע מעדותו של מ.נ., כי בפועל לא תרגם הצוואה למנוחה.
- 22 23. במקרה שלפני ניתן לקבוע כי גם חזקת התקינות בדבר המתועד בצוואה, נסתרה, שכן עדותו
23 של העד לצוואה חשפה פגם מהותי, שלא ניתן להתעלם ממנו. הוכח כי הצוואה לא תורגמה
24 בפועל למצווה וכי היא לא הבינה את לשון הצוואה, קרי נתגלה פגם מהותי בגמירות דעתה,
25 מה שמוביל לכך שנשמטת חזקת התקינות המהותית ונטל השכנוע עובר למבקש הקיום
26 להוכיח כי המצווה הבינה את תוכנה וכי היא משקפת את רצונה האמיתי והחופשי.
27
- 28 24. הבנת המנוחה את השפה העברית, לשון הצוואה - מעדויות כלל הצדדים עלה כי אין כל
29 מחלוקת שהמנוחה לא ידעה את השפה העברית. לא דיברה אותה ולא קראה אותה. כן נלמד

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 במהלך העדת ילדיה של המנוחה, כי גם הם לא יודעים את השפה ובעדותם נדרשו למתורגמן,
 2 כאשר גם בכך לא היה כדי להקל בהבנה של השאלות ובמתן תשובות ברורות.
 3 גם המשיב אישר כי "סבתא... לא מבינה עברית. בכלל".
- 4 המתנגדים לצוואה טענו באופן עקבי כי המנוחה, ק.ד. ז"ל, לא ידעה כלל עברית – לא בדיבור,
 5 לא בקריאה ולא בהבנה – ותקשרה רק בשפה האמהרית, וטענתם זו התחזקה בעדויות
 6 הצדדים כולם ולא נסתרה.
- 7 לדברי המשיב אין לקשור בין העובדה שהמנוחה לא ידעה עברית לבין תוקף הצוואה, שכן
 8 היא תורגמה לה לאמהרית כמפורט בצוואה. טענה זו התבררה כלא נכונה.
- 9 25. אם כן לא עלתה כל מחלוקת כי המנוחה לא הבינה את השפה העברית, לא דיברה אותה
 10 ולבטח שלא קראה אותה. כן לא חלקו הצדדים שעה"ד אירני לא דיבר את השפה האמהרית
 11 ואף לא נטען כי הוא זה שתרגם את הצוואה למנוחה, וכי האחרונה הצהירה בפניו, בשפתה
 12 את תוכנה. מר מלקי, לגביו נטען כי תרגם למנוחה את הצוואה, כפי שאף תועד בצוואה עצמה,
 13 הכחיש שעשה כן בפועל וזאת באופן עיקבי.
 14
- 15 מכאן, שהמשיב לא הצליח להראות כי הצוואה תורגמה למנוחה לשפתה שלה וכי הבינה את
 16 תוכנה טרם שחתמה עליה.
 17
- 18 המשיב לא הניח כל תשתית מדוע יש להעדיף את גרסת העד כי תרגם צוואת המנוחה כפי
 19 המתועד בצוואה גופה על פני עדותו בבית המשפט, לה מצאתי להאמין. העד עמד עיקש על
 20 גרסתו כי לא תרגם את הצוואה וכי לא דיבר עם המנוחה בשפתה כלל, כאשר בנוסף העיד כי
 21 המסמך הוכן מראש והוגש לחתימתו, והאמור בו לא שיקף את שארע בפועל.
 22
- 23 אמנם על פניו עלתה תמיהה בעדותו של העד, באשר לנוכחותו האקראית במעמד החתימה,
 24 אך מנגד העיד כי עורך הצוואה היה מורהו וכי נהג לפקוד את המקום רבות, התנהלות שיכולה
 25 להעניק מענה לתמיהה זו. יש להוסיף, כמובא לעיל, כי לא הוצגו ראיות בדבר מניע או אינטרס
 26 נסתר של העד להעיד בניגוד לטקסט שעל גבי הצוואה.
 27
- 28 26. ניתן לומר בשלב זה, כי הוכח שבצוואת המנוחה נפל פגם מהותי, שהעביר הנטל לכתפי המשיב
 29 להראות כי בפועל תוכן הצוואה היה ידוע וברור למנוחה וזה מעיד על רצונה האמיתי, הואיל
 30 ולא תורגמה בפועל, וזאת מעל לכל ספק.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 הגם שסבורתני כי נוכח הפגם שנפל במרכיב היסוד בצוואה, כפי שיבואר מטה, העוסק בשאלת
 2 הבאת הצוואה בפני עדים, קרי פגם שלא ניתן לריפוי כלל - מתייתר הצורך בדיון בשאלה
 3 הנוגעת לרצון המנוחה, מצאתי לעשות כן למען הזהירות.
 4
- 5 רצונה של המנוחה - המשיב העיד כי מערכת יחסיו עם המנוחה הייתה הדוקה מאוד, וכי הוא
 6 עזר וביקר אותה רבות מאז עלייתה לארץ, כולל הבאת אוכל וטיפול בענייניה, בניגוד לילדיה
 7 שנעלמו. כן העיד שהמנוחה אמרה לו שרצונה הוא להוריש לו את הבית, וכי לא רצתה לתת
 8 לאף אחד אחר, ושהוא אף התלבט אם לקחת את הירושה.
 9
- 10 בעדותו העיד כי מתגורר בני', עת המנוחה התגוררה בק.מ. והיה פוקד את ביתה "יום כן יום
 11 לא" כ - 15 פעמים בחודש, בנוסף לפעמים לבקשתה של המנוחה הגיע במיוחד. דברים אלו
 12 נאמרו כאשר מנגד העידה אימו, המתגוררת בני', כי נהג לבקר אותה בכל יום. יצויין כי המשיב
 13 נשוי ורעייתו עובדת עד השעה 16:00 לערך, ולהם חמישה ילדים קטינים ועובד כנהג משאית
 14 בכל הארץ משעות הבוקר.
- 15 לדבריו מעורבותו בעריכת הצוואה הייתה מסירת תעודת הזהות שלו לעורך הדין אירני,
 16 ולאחר מכן עזב את המשרד ולא נכח בעת עריכת הצוואה. כך גם לא נכחה רעייתו.
- 17 עוד הוסיף והעיד כי ו.א. (המבקש 3) הוא זה שלקח את המנוחה לעורך הדין אירני, הוא
 18 שביקש ממנו את פרטיו לצורך עריכת הצוואה וכי כולם ידעו על הצוואה שהמנוחה עשתה
 19 לטובתו. לדבריו אמו, י', מחזקת את גרסתו, כי סבתו רצתה להוריש לו את הביתה בו
 20 התגוררה הואיל והוא זה שטיפל בה.
- 21 המבקשים טענו כי המשיב הסתיר את הצוואה מכל בני המשפחה, כולל מאמו ויש בכך כדי
 22 להעיד על מעורבותו בעריכתה ועל חששו מחשיפתה. כן הפנו לכך שכל המבקשים העידו כי
 23 לא ידעו על הצוואה בשום שלב אלא עם תביעתו את ו.א. לפינוי של הנכס.
 24
- 25 יוטעם כי המבקשים בעדותם, הציגו חוסר הבנה ניכר ביחס לטענות שהועלו בהתנגדות
 26 שהגישו, כך לדוגמא כאשר טענו כי כולם צריכים להסכים כדי לתת למישהו את הדירה וכך
 27 לשאלות שנשאלו, הגם ניסיונות רבים להצגת השאלות בשפה פשוטה ובלשון "לא משפטית".
 28
- 29 עדותו של המבקש 3, ו.א. , לא הייתה ברורה, לא רציפה ולא ניתנת להבנה הואיל ולעד היה
 30 קושי להבין את השאלות וליתן מענה. על פניו למרבית השאלות השיב כי אינו יודע והיה קושי
 31 להתרשם, בשל קשיי השפה ופערי ההבנה, מעדותו. לדבריו לא נכח במשרד אלא במסעדה ליד
 32 משרדו של עורך הדין ולא היה מודע לתוכנה של הצוואה קודם להליך. האמת תאמר כי לא

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 היה בעדותו של עד זה לסייע בברור התובענה. כן העיד כי לו נכס משלו וכי אימו המנוחה
2 סיפרה לו שהמשיב לקח מאצלה מסמכים ועשה להם צילום.
3
- 4 **29.** המשיב העיד כי לא נכח באירוע הצוואה ואין לו מידע מי כן היה נוכח, כאשר תחילה העיד כי
5 כלל לא ידע על דבר עריכתה של הצוואה ולאחר מכן העיד כי ידע על כוונת המנוחה מספר
6 ימים קודם למועד עריכתה ונוהלו על כך שיחות אף קודם לכן (ללא שציין מועדים, מקומות
7 ופרוט באשר להתרחשות הנטענת בעניין זה). לאחר מכן התברר כי זה זמן מה שהסתבא
8 הודיעה על רצונה להוריש לו את ביתה והוא אף היסס אם להעתר לבקשתה. לדבריו התייצב
9 להביא לו. א. את תעודת הזהות שלו, עשו "צילום" (העתק) לבקשתו ולאחר מכן חזר לעבודה.
10
- 11 המשיב העיד כי ו.א. לקח את המנוחה לעשות את הצוואה והדבר היה ידוע לו הואיל ושוחח
12 על כך עם ו.א., כאשר הוסיף והעיד כי ידע על כוונת המנוחה "דיברנו...תשמע, העניין הוא
13 נמשך כמה שנים אפילו, אני לא רציתי לקחת אפילו את הבית את סבתא, יש פה ילדים ...
14 אני לא יודע מה, איך אני אקח. ... אף אחד לא בא, אף אחד לא טרח, לא טובתי.... הסבתא,
15 מתי שרצתה להוריש לי אותי, זה יהיה הרבה זמן, למה אני פחדתי שלא יקרה דבר כזה.
16 חששתי מאוד שלא יקרה, אבל ו.א. בזמנו תמך, הוא עזר אמר אני גם מוכן ... ו.א. אמר, כן
17 הוא מגיע לו, לד.ג. ...סבתא אמרה מגיע לי את הדירה ו.א. אמר כן, מגיע לו לא..".
18
- 19 עוד הוסיף והעיד כי ו.א. הוא שהיה אמון על הצוואה, לקיחת הסבתא, הבאת מתורגמן,
20 איתור עורך דין ואף הוא זה שנתן את הסכמתו להעברת הנכס, הבית, לידי המשיב. המשיב
21 העיד כי דיבר עם ו.א. וידע כיצד האחרון פעל: "ו.א. ... הוא ביקש, אמר העו"ד ביקש...
22 הוא אמר שהוא מכיר, הוא הלך אליו לבקר. הוא אמר, שאל קודם לפני שזה... הלך, אמר לו
23 תביא ככה וככה, הוא אמר תביא לי תעודת זהות .."
24 לשאלה מניין הכירה המנוחה את עורך הדין אירני השיב: "ו.א. מכיר, לא אני, לא סבתא..".
25 כן השיב לשאלה "ו.א. עשה, כתב בצוואה שאתה תירש?" כך "הוא הסכים לה, מה שהיא
26 אמרה גם הוא מסכים, אני לא נותן לאף אחד, רק לד.ג., לנכד היקר. זה מה שהיא אמרה
27 ..".
28
- 29 אם כן לשיטתו של המשיב אין לו כל ידיעה אישית בכל הנוגע להתנהלות בנוגע לצוואה, שיח
30 עם המנוחה לקראתה, הבאתה לעורך הדין וכיוצא בזה. אלא מדובר במידע שנמסר לו מאת
31 המבקש 3, ו.א. .
32
- 33 עוד הוסיף העד כי בשלב מסוים בחיי המנוחה, ביקשה להוריש את בית מגוריה לביתה, א.א.
34 , אך זו לא רצתה (כאשר כיום היא מנויה בין המתנגדים לצוואה ומבקשת את חלקה בירושה)

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 וכן העיד כי רצונה של המנוחה היה בעיקר בנוגע לבית מגוריה, כך גם העידה אימו של המשיב
 2 (הגם שהצוואה עוסקת בכלל רכושה של המנוחה, קרי גם הכספים המצויים בחשבון הבנק
 3 של המנוחה).
 4
 5 המשיב נשאל מדוע חתמה אימו על תצהיר הסתלקות, הואיל ולדבריו כולם ידעו על קיומה
 6 של הצוואה, לרבות אימו, והשיב כי: "היא יודעת שאמא שלה אמרה לה הכל, היא יודעת
 7 טוב מאוד. בדיוק מה שאני יודע, היא יודעת. גם הסבתא הסבירה לה..." לדבריו היא חתמה
 8 רק על הכסף, הגם שבהסתלקות צוין כי היא חותמת על כלל רכושה של המנוחה.
 9
 10 31. מהדברים עולה כי גם לפי עדותו של המשיב אימו סברה כי עסקין בצוואה שעניינה נכס
 11 המגורים בלבד ועניין זה לא היה נהיר וברור עד תום, כפי שביקש תחילה להעיד.
 12
 13 לא מצאתי לתת אמון בעדותו של המשיב, אשר לא הייתה קוהרנטית ועקבית באשר לרצונה
 14 של הסבתא, בנוגע להתנהלותו בקשר ישיר לעריכת הצוואה וידיעתו על כך, וכך לגבי שהייתו
 15 באותם המועדים בק.מ. התרשמתי כי המשיב מנסה להרחיק עצמו, ללא הצלחה רבה,
 16 מאירוע עריכת הצוואה ומידיעותיו ומעורבותו בעניין זה.
 17
 18 המשיב לא הותיר רושם מהימן, כאשר כלל העדויות והנסיבות מעידות כי במועד עריכת
 19 הצוואה, עליה ידע מבעוד מועד, נכח בעיר, אף אם לא במשרד בו חתמה המנוחה על הצוואה
 20 וידע כי המבקש 3 לוקח את המנוחה למשרד עורך הדין, וכן ידע הפרטים הרלוונטיים על כך.
 21
 22 לא ניתנה חלופה אחרת לזהות של אותו נכד שנכח במועד החתימה במשרד או בקרבתו,
 23 והמתורגמן לא הצביע על המשיב כמי שהיה נוכח אלא טען כי נכדה של המנוחה נכח. עדות
 24 שיש בה כדי להראות כי המתורגמן לא ביקש להפנות למשיב באופן מופגן ומפורש, קרי להעיד
 25 נגדו ולנסות לשלול ממנו זכות נטענת, מתוך מניע כלפיו. ההיפך. העד העיד כי מי מנכדיה נכח
 26 והיה הרושם מדברי ו.א. כי היה זה אותו נכד שירש את רכושה על פי הצוואה.
 27
 28 המשיב לא הביא את רעייתו על מנת להזים הטענה כי השניים נכחו במשרד ואף לא ביקש
 29 להציג ראיות, בדמות איכון הנייד, לסתור טענה וגרסה זו.
 30
 31 32. גב' י', אמו של המשיב, העידה בפני בית המשפט כאשר גם לגבי עדותה יש לציין כי התעוררו
 32 קשיי שפה והבנת השאלות וכך ובהתאם הבנת המענה. העדה העידה כי חתמה לטובת אחיה,
 33 ו.א., על תצהיר הסתלקות בעניין הכספים בלבד ולא לעניין הבית. לגבי הצוואה העידה כי
 34 אימה סיפרה לה שנתנה את הבית לבנה, למשיב. "אמא שלה שאמרה לה אני נתתי את הבית

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 **לבן שלה... היא התקשרה אליה בטלפון, אמרה לה.. הבית שלי נתתי לבן שלה, הוא היה**
 2 **דואג לי, הוא היה עוזר לי, כך או כך אמרה לי .. ואמא אמרה לה רק הבית, בלי הכסף...**
 3 עוד הוסיפה כי אימה סיפרה לה את הכסף ייקחו "ו.א. וע.מ." (עמוד 23 לפרוטוקול הדיון
 4 מיום 11.12.25).
- 5 בעניין זה ביקש בא כוח המבקשים להדגיש את תשובתה ולשאלתו: **"כשאמא דיברה איתה**
 6 **בטלפון על הצוואה, היא אמרה לה שהיא נותנת רק את הבית ולא את הכסף לבן שלה."**
 7 השיבה: **"כן, רק את הבית."**
- 8 אימו של המשיב העידה כי זה נהג לבקרה בכל יום ולא ידעה להשיב האם בנה נכח במועד
 9 הצוואה, אך לדבריה שיתף אותה כי כזו נערכה לטובתו.
- 10 33. גב' ש.א., קרובת משפחתה של המנוחה ושכנתה, העידה כי המשיב היה מבקר את המנוחה
 11 פעמיים בשבוע והיא הייתה רואה אותה פעמים רבות על פני יתר בני המשפחה. הצביעה על
 12 כך שהמנוחה רצתה להוריש את רכושה לנכד, המשיב. גב' ש.א. העידה כי שוחחה לא מעט עם
 13 המנוחה וזו שיתפה אותה כי היא רוצה לתת למשיב את הבית. לדבריה המנוחה סיפרה לה
 14 שהמשיב היה מטפל בה ומגיע לבקשתה (פרוטוקול מיום 11.12.25 עמודים 34 ואילך).
 15
- 16 עוד סיפרה כי ו.א. סיפר לה שלקח את המנוחה לחתום על צוואה ואח"כ העידה כי המנוחה
 17 סיפרה לה שו.א. לקח אותה וגם הביא חבר עורך דין. לדבריה המנוחה אף שיתפה אותה כי
 18 המשיב הביא את תעודת הזהות שלו וצילמו אותה עבור הצוואה. מעדותה לא ניתן היה להבין
 19 האם המנוחה אף שיתפה אותה כי המשיב נכח בצוואה או שלא (ראה עמוד 37) כאשר בהמשך
 20 העידה שאינה יודעת אם נכח.
 21
- 22 כבר עתה יאמר כי הפרטים שבהם לכאורה שיתפה המנוחה את העדה, היו שוליים ואף
 23 תואמים את גרסת המשיב באשר להתרחשותם ותמוה מדוע היה צורך בשיתוף פרטים אלו,
 24 כגון: שהמשיב נדרש להציג תעודת הזהות שלו וכי ערכו צילום שלה.
 25
- 26 34. כפי צוין לא אחת היה קושי להבין עדויות בעלי הדין, אך ניתן היה להיווכח ולהתרשם מהן,
 27 כאשר מעדותה של גב' ש.א. ניתן היה להתרשם ככזו המבקשת לצדד בגרסתו של המשיב, אך
 28 גם אם יש ממש בדברי העדה, אין בכך דיי כדי לסייע למשיב לעמוד בנטל הכבד להוכיח רצונה
 29 האמיתי של המנוחה.
 30 ניתן להיווכח כי העדים שביקש המשיב להעיד, לא ידעו על ההתרחשויות מידיעה אישית אלא
 31 מסיפורים ששמעו או מהמשיב או מהמנוחה, לטענתם, כאשר אלו בחלקם אינם מתיישרים
 32 עם האמור בצוואה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 35. אם כן המשיב ביקש להוכיח רצונה הנטען של המנוחה בהתבסס על עדותו שלו, הוא היורש
 2 על פי הצוואה, על עדות אימו ועדותה של קרובת משפחתו, שכנתה של המנוחה, וזאת כאשר
 3 מעדויות אלו עולה כי לכאורה המנוחה הביעה רצון כללי להוריש למשיב את ביתה בלבד.
 4
 5 כפי שפורט לעיל, עדויות אלו אינן מספקות כדי להרים את הנטל הראיתי ונטל השכנוע הכבד
 6 הנדרש במקרה שלפני בו הוכח קיומו של פגם מהותי בצוואה. בית המשפט צריך להשתכנע כי
 7 הצוואה משקפת את רצונו החופשי והאמיתי של המצווה, וכי לא נותר ספק בדבר גמירות
 8 דעתו לגבי תוכנה.
- 9 סוף דבר המשיב לא הצליח לעמוד בנטל הכבד המוטל עליו, ולא הצליח להראות כי תוכנה של
 10 הצוואה הובא לידיעת המנוחה וכי זו שיקפה את רצונה האמיתי וכי בהתאם יכולה הייתה
 11 המנוחה להצהיר בפני שני העדים כי זו היא צוואתה וזה היה רצונה, כפי שיבואר בהמשך.
- 12 ונזכיר – ראש וראשונה וכפי שצוין לעיל ויפורט להלן, בהעדרו של רכיב יסוד בצוואה בעדים
 13 והוא – הבאתה של הצוואה בפניהם בידי המצווה, יש לקבוע כי נפל פגם אשר די בו להביא
 14 לפסילתה מניה וביה.
- 15 36. את המקרה שלפנינו יש לבחון בהתאם למכלול הנסיבות והנתונים, ואין להתייחס לכל פגם,
 16 תהיה או ספק, וכאלו היו לא מעט, ככאלו שיש לבחון אותו במנותק מאחרים. על בית המשפט
 17 לבחון את התמונה הכוללת העולה מהעדויות השונות, מנסיבות עריכת הצוואה, יחד עם
 18 מסמכים נוספים, ולהסיק מאלה את המסקנה המתחייבת ובעניינינו היא כי לא עלה בידי
 19 המשיב להרים את נטל הראייה והשכנוע המוטלים עליו.
- 20 במקרה שנותר ספק בלבד של בית המשפט שהצוואה משקפת את רצונו האמיתי והחופשי של
 21 המצווה, יפעל הספק לאי-קיומה של הצוואה. (ראו: עמ"ש (מחוזי תל אביב-יפו) 63080-01-
 22 24 ז' נ' י' (5.11.2024) [2]).
- 23 בנסיבות דנן לא נותרתי עם "ספק" בלבד, אלא עם צבר של ספקות בכל הנוגע לרצונה האמיתי
 24 של המנוחה ודי בכך כדי לקבוע כי בצוואה נפלו מספר פגמים מהותיים שיוורדים לשורשו של
 25 עניין והמשיב לא עמד בנטל להוכיח אחרת ולכן יש להורות על ביטול הצוואה.
 26
- 27 37. הגם התוצאה אליה הגעתי מצאתי להמשיך ולבחון את הפגם הנוסף הנטען והוא הצהרת
 28 המנוחה בפני שני עדים – שהוא כאמור מרכיב יסוד שככל ולא התקיים אינו ניתן לריפוי.
- 29 נפסק כי "בהתאם להוראות סעיף 20 הנ"ל, תנאי לתוקפה של צוואה הנערכת על פיהן הוא
 30 שהמצווה יצהיר לפני העדים המאמתים "זו צוואתי". נראה, כי הצהרה זו של המצווה

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 22-10-46709 א. ואח' נ' ג..

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 משמשת תכלית כפולה: מצד אחד - המצווה מזהה באמצעותה את המסמך שעליו הוא חותם
 2 כ"צוואתו"; ומצד שני - המצווה מאשר באמצעותה כי תוכן המסמך שעליו הוא מצביע
 3 מבטא את רצונו האחרון. הפן הראשון של ההצהרה הינו פן טכני-פורמאלי; בעוד שמשנהו
 4 הינו פן ענייני-מהותי. (ראו: ע"א 2119/94 צפורה לנדאו נ' ברוך וין, מט(2) 077 (1995)).
 5
 6 מרכיב יסוד זה – "והביאה לפני שני עדים" – עניינו התהליך שמחבר בין המצווה, הכתב
 7 והעדים. פרשנותו של מרכיב זה נגזרת מהדרישה בדבר נוכחותם של שני עדים כמרכיב
 8 קונסטיטוטיובי (יסודי) בצוואה בעדים. (ראו: דנ"א 7818/00 אהרון נ' אהרוני פ"ד נט(6)).
- 9 38. המתנגדים טענו כי לא הייתה למנוחה כל אפשרות להצהיר בפני העדים כי זו צוואתה, וכי
 10 הצהרה שכזו, אם הייתה, הייתה "ריקה מתוכן". עורך דין שעורך צוואה לאדם שאינו יכול
 11 לקרוא את השפה בה נכתבה הצוואה, חייב לוודא שהמתורגמן שולט בשתי השפות על בורין,
 12 וכי הוא אובייקטיבי ויתרגם את הצוואה כראוי, מה שלא קרה במקרה שלפנינו.
- 13 בצוואה מיום 17.05.2015 נכתב כי המנוחה "זוהתה על ידנו... אישרה בפנינו כי זו צוואתה
 14 וכי היא חתמה עליה בפנינו באגודל יד ימין לאחר שהוסברה לה ע"י עו"ד ניסים אירני
 15 ותורגמה לה גם בשפה האמהרית ע"י מ.נ.... והיא הבינה כול האמור בה". ולטענת
 16 המתנגדים, הצהרה זו בנסיבות העניין לא יכולה לשקף את אשר התרחש בפועל.
 17
- 18 39. מנגד ביקש המשיב להסתמך על הצהרתה של המנוחה וטען כי הצוואה תורגמה למנוחה לשפה
 19 בה היא מדברת ומבינה, ורק לאחר שהבינה את תוכנה והצהירה על צוואתה, חתמה עליה.
 20 המשיב ביקש להדגיש כי המנוחה הייתה צלולה בדעתה והבינה את תוכן הצוואה, וכי היא זו
 21 שיזמה את עריכתה.
 22 המשיב העיד כי לא נכח במשרד בעת עריכת הצוואה וכלל לא היה מעורב בה, כאשר טענתו
 23 בדבר תרגומה של הצוואה נשענת על המצוין בה, בזמן שמר מ.נ. העיד באופן עקבי, כמפורט
 24 לעיל, כי לא כך היו פני הדברים, קרי כי לא תרגם הצוואה כלל.
- 25 40. כאמור, הוכח כי המנוחה לא הייתה מסוגלת לקרוא או להבין את תוכן הצוואה בשל אי-
 26 ידיעת השפה שבה נכתבה ואין די בהצהרה פורמלית בלבד של "זו צוואתי", כפי שמתועדת
 27 בצוואה וככל שהייתה הצהרה כזו בכלל, כדי לבסס טענה בדבר הבנתה ואישורה. הצוואה לא
 28 תורגמה למנוחה וזו לא ידעה לקרוא את תוכנה מה שמאין את עצם יכולת ההבנה של
 29 המנוחה וגמירות דעתה.

בית משפט לענייני משפחה בקריית גת

ת"ע 46709-10-22 א. ואח' נ' ג.

תיק חיצוני: 5_65243

- 1 מר מ.נ. העיד כי לא ניהל שיח עם המנוחה בשפתה והואיל ועוה"ד אירני לא הכיר ולא ידע את
 2 השפה, ניתן לקבוע כי גם הוא לא עשה כן עם המנוחה, ולכן ניתן גם לקבוע כי הלכה למעשה
 3 המנוחה לא הצהירה בשפתה בפני העדים על תוכן הצוואה ועל רצונה.
 4
 5 המשיב לא הצליח להרים את הנטל להראות כי תוכן הצוואה תורגם למנוחה ובהתאם כי
 6 הצהירה בשפתה (וכזו שהובנה לעדים שנכחו באותו המועד), כי זו צוואתה.
 7 מאחר שלא הוכח שהמצווה הביאה את הצוואה בפני שני עדים, לא התקיים מרכיב היסוד
 8 בצוואה בעדים ואף לא ניתן לתקן פגם זה לפי סעיף 25 לחוק הירושה או בגדרי ההלכה
 9 הפסוקה בדבר ריפוי מהותי בצוואה, ולכן לא ניתן לקיים המסמך כצוואה.
 10
 11 41. סוף דבר - אני מורה על בטלות צוואתה של המנוחה שנערכה ביום 17.05.2015.
 12 המשיב יישא בהוצאות ההליך, אשר התקיים מתחילתו ועד סופו, בסכום של 35,000 ₪.
 13
 14 מתירה פרסום פסק הדין ללא פרטים מזהים.
 15
 16 ניתן היום, ז' תמוז תשפ"ו, 22 יוני 2026, בהעדר הצדדים.
 17

 דיאנה פסו-ואגו, שופטת

- 18
 19
 20
 21

גט

OVER

משפחה • משפט • ומה שביניהם

WWW.GET-OVER.CO.IL

